

2 0 2 0

SANSKRIT

(General)

Paper : 6.2

Full Marks : 80

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. Answer the following questions : 1×10=10

তলৰ প্রশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Which type of Prose-kāvya is the *Kādambarī* of Bāṇabhaṭṭa?

বাণভট্টৰ 'কাদম্বৰী' কোন প্ৰকাৰৰ গদ্যকাব্য ?

(b) What is the principal sentiment of *Kādambarī*?

'কাদম্বৰী'ৰ মুখ্য বস কি ?

(c) Mention a characteristic feature of writing of Bāṇabhaṭṭa.

বাণভট্টৰ লিখনিৰ এটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

- (d) Write the name of a writer of Prose-romance other than Bāṇabhaṭṭa.

বাণভট্টৰ বাহিৰে গদ্যকাব্যৰ আন এজন ৰচকৰ নাম লিখাঁ।

- (e) Who was the father of Vāsavadattā in the Prose-kāvya, *Vāsavadattā*?

‘ৰাসৰদত্তা’ নামৰ গদ্যকাব্যত ৰাসৰদত্তাৰ পিতৃ কোন আছিল ?

- (f) Name the horse riding on which Kandarpaketu left the city along with Vāsavadattā.

কন্দৰ্পকেতুৱে ৰাসৰদত্তাৰ সৈতে যিটো ঘোঁৰাত উঠি নগৰৰ বাহিৰ হৈ গৈছিল সেই ঘোঁৰাটোৰ নাম লিখাঁ।

- (g) By whose touch Vāsavadattā got back her life after turning into a stone-image?

পাষণ প্ৰতিমা হোৱাৰ পিচত কাৰ স্পৰ্শত ৰাসৰদত্তাই পুনৰজীৱন লাভ কৰিছিল ?

- (h) Who is the Nāyaka of Subandhu's *Vāsavadattā*?

সুবন্ধুৰ ‘ৰাসৰদত্তা’ গ্ৰন্থৰ নায়ক কোন ?

(i) Who was Madhu mentioned in the 3rd Canto of the *Kumārasambhavam*?

‘কুমাৰসম্ভৱম্’ৰ তৃতীয় সৰ্গত উল্লিখিত হোৱা মধু কোন আছিল ?

(j) Who was mentioned as Kusumāyudha?

কুসুমায়ুধ বুলি কাক কোৱা হৈছিল ?

2. Answer the following questions :

2×5=10

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Write Sanskrit meaning for the following two words :

তলৰ শব্দ দুটাৰ সমাৰ্থক সংস্কৃত শব্দ লিখাঁ :

তিমিৰ; ; রत्नाकरः।

(b) Name any two flowers mentioned in the *Kumārasambhavam*, Canto III.

‘কুমাৰসম্ভৱম্’ৰ তৃতীয় সৰ্গত পোৱা যি কোনো দুবিধ ফুলৰ নাম লিখাঁ ।

(c) ।

प्रयोजनापेक्षितया प्रभूणां प्रायश्चलं गौरवमाप्तिषु ॥

Fill in the blanks of the above Śloka.

ওপৰৰ শ্লোকটোৰ খালী ঠাই পূৰণ কৰাঁ ।

(d) Who are the two companions of Kāmadeva?

কামদেৱৰ দুই সঙ্গী কোন কোন আছিল ?

(e) Write another name of Lord Śiva found in your text of the *Kumārasambhavam*. In which pause (Āsana) he was in meditation?

‘কুমাৰসম্ভৱম্’ৰ তোমাৰ পাঠ্যাংশত পোৱা ভগৱান শিৱৰ আন এটি নাম লিখাঁ। ধ্যানৰ সময়ত তেওঁ কি আসন অবলম্বন কৰিছিল ?

3. Explain any *one* of the following :

5

তলৰ যি কোনো এটাৰ ব্যাখ্যা কৰাঁ :

(a) গুরূপদেশাশ্চ নাম পুৰুষাণামখিলমলপ্রক্ষালনমজলং স্নানম্,
অনুপজাতপলিতাদিৱৈরূপ্যজরং বৃদ্ধত্বম্, অনারোপিতমেদোদোষং
গুরূকরণম্, অসুৱৰ্ণৱিৱচনগ্ৰাম্যং কৰ্ণাভরণম্।

(b) উদামদৰ্পাশ্চ পৃথুস্থগিতশ্ৰৱণৱিৱরাশ্চোপদিদ্যমানমপি তে ন
শৃণ্বন্তি। শৃণ্বন্তোঽপি চ গজনিমীলিতেনাৱধীৱন্তঃ খেদয়ন্তি
হিতোপদেশাদায়িনো গুরূন্। অহঙ্কাৱদাহজৱৰ-মূৰ্চ্ছান্ধকাৱিতা
বিহ্বলা হি ৱাজপ্রকৃতিঃ।

4. Attempt any two of the following questions :

10×2=20

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) “গद्यं कवीनां निकषं वदन्ति।”

On the basis of the above statement, estimate Bāṇabhaṭṭa as a Prose-writer.

ওপৰৰ কথাখিনিৰ আধাৰত বাণভট্টক গদ্য-কাব্য ৰচয়িতা হিচাপে বিচাৰ কৰা।

(b) What are the two divisions of Prose-kāvya? Make an assessment of the *Kādambarī* as a Kathā.

গদ্যকাব্যৰ বিভাগ দুটা কি কি? ‘কাদম্বৰী’ক কথাকাব্য হিচাপে প্ৰতিপন্ন কৰা।

(c) Write a note on the गुरूपदेश as found in the *Kādambarī*.

‘কাদম্বৰী’ত উল্লেখ কৰা ধৰণে ‘শুকপদেশ’ৰ বিষয়ে এটি টোকা লিখা।

5. Translate the following passage :

5

তলৰ কথাখিনি অনুবাদ কৰা :

ततश्च यस्याश्रमः, तेन मुनिना पुष्पादिकमादायगतेन योगदृशा प्रतिपन्नवृत्तान्तेन ‘त्वत्कृते ममायमाश्रमो भग्न’ इति कुपितेन ‘शिलामयी पुत्रिका भव’ इति ज्ञाप्ताऽस्म्यहम्। ततः क्षणेनैवेयं वराकी बहुदुःखमनुभवतीत्यनुग्रहादार्यपुत्रं करुणया च स मुनिर्याच्यमान आर्यपुत्रहस्तस्पर्शावधिकं ज्ञापमकरोत्।

6. Estimate Subandhu as a Prose-writer. 10

সুবন্ধুক গদ্যকাব্যকাৰ হিচাপে মূল্যায়ন কৰা।

Or / অথবা

Summarize the prescribed portion of the *Vāsavadattā*.

‘বাসবদত্তা’ৰ নিৰ্দ্ধাৰিত পাঠ্যাংশৰ সাৰাংশটো লিখা।

7. Quote from your memory any one verse from the Third Canto of the *Kumārasambhavam*, not found in this question paper. 5

এই প্ৰশ্নকাকতত নথকা ‘কুমাৰসম্ভৱম্’ৰ তৃতীয় সৰ্গৰ যি কোনো এটা শ্লোক মুখস্থ লিখা।

8. Explain any one of the following : 5

তলৰ যি কোনো এটি ব্যাখ্যা কৰা :

(a) অথোরুদেহাদবতায়্য পাদমাক্ৰান্তিসম্ভাবিতপাদপীঠম্।
সংকল্পিতার্থে বিবৃতাत्महाक्तिमाखण्डलः काममिदं वभाषे ॥

(b) निष्कम्पवृक्षं निभृतद्विरेफं मुक्ताण्डजं शान्तमृगप्रचारम्।
तच्छासनात् काननमेव सर्वं चित्रार्पितारम्भमिवावतस्थे ॥

9. Discuss how the characteristics of Mahākāvya have been applied by Kālidāsa in his ‘कुमारसम्भवम्’. 10

কালিদাসে মহাকাব্যৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ তেওঁৰ ‘কুমাৰসম্ভৱম্’ মহাকাব্যত কিদৰে প্ৰয়োগ কৰিছে, আলোচনা কৰা।

(7)

Or / অথবা

In which work Madana was entrusted by Indra?
Was he successful? Discuss.

ইন্দ্রৰ দ্বাৰা মদন কি কামত নিয়োজিত হৈছিল? তেওঁ সফল
হ'লনে? আলোচনা কৰা।
